Ч. 104 (13.343). Львів, четвер 27. квітня 1933.

Opłata pocztowa zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Економічні ілюзії і політична дійсність.

Розвиток подій світової політики прибирає остільки прискорене темпо, що вони переплітаються між собою. Справа порозуміння чотирьох держав ще далеко не покінчена, а вже заступників їх покликано до Вашинґтону, отже суперечности, не вирівнані в Европі переноситься до Америки. Оскільки відносини в Европі напружені — видно хочби з того, що в державах, де парлямент вільно відбиває громадську думку повстали навіть суперечки відносно осіб делеґатів. Коли призначення Мекдональда не викликало помітного спротиву якоїсь з анґлійських партій, то проти призначення Еріо делеґатом до Вашинґтону різко виступили праві французькі партії.

Становище Еріо значно погіршили дуже нетактовні вмішування більшовицької преси до внутрішніх французьких справ. „Ізвестія" пішли в непрошеній обороні Еріо навіть так далеко, що закинули правій французькій пресі, нібй вона закликає до атентату на Еріо, так як морально причинилась свого часу до вбивства Жореса.

Коли більшовики вважають Еріо своїм речником у Вашинґтоні, це для нього оправді не дуже то почесне відзначення. Але треба признати незвичайно відрадний факт, що Радянщину бажають також мало бачити у Вашинґтоні, як і в межах порозуміння великих держав в Европі, хоч більшовики й напрошуються навіть з погрозами. Орган комісаріяту промислу пише, що „на Радянщині не можуть уявити собі світової економічної конференції без представника СРСР, що займає шесту частину земної поверхні та має дуже поважний експорт. Правдоподібно підготовчі переговори будуть займатися питаннями, при яких відсутність представника СРСР не булаб приємна. Без нас, це значить проти нас".

Відсутність більшовиків на конференції у Вашинґтоні буде найповажнішою з небагатьох познак того, що конференція матиме якісь додатні наслідки. Передовсім треба ствердити, що погляди на цю конференцію господарів та їх европейських гостей досить різні. Переглядаючи европейську пресу можна ствердити, що не лише в Італії та Німеччині, але й у інших великих державах інтересуються властиво більше політичним ніж економічним значінням вашингтонських нарад.

В Европі все більше перемагає цілком слушний погляд, що без упорядкування політичних відносин в Европі про економічну відбудову світа не може бути й мови. Це переконання знайде собі напевно вислів і на конференції у Вашинґтоні.

Без зрозуміння єства сучасної світової кризи поборення її цілком неможливе. А ціла безвихідність цієї кризи лежить у тому, що центр ваги світового життя перенісся з економічної основи до політичної надбудови і перевернув таким чином нормальний попередній лад, поставивши на голову відносини в людській спільноті цілого цілого світу.

Можливо, що й сучасний політичний занепад соціяльної демократії почасти лежить у тім, що війна та повоєнні події довели, що теорія Маркса про примат матеріяльних відносин не завжди слушна і вимагає поважних поправок.

Війна та повоєнні події викликали національні рухи, які в багатьох випадках показалися сильнішими ніж вимоги економічного життя. На превеликий жаль західні держави, включно з Америкою, в яких матеріяльна культура стоїть на значно вищому рівні ніж на сході, а національні рухи не грають поважної ролі, не розуміють сучасного стану східної Европи. На заході, не мають фактично поняття, який безмірно низький рівень матеріяльного істнування може витримати нація у боротьбі за свою самостійність, панують все ще ілюзії, що світову господарку можна уздоровити без основної перебудови політичних відносин в Европі.

Змагання перебороти світову кризу без перебудови сучасних політичних відносин в Европі є в ґрунті річи заходами спонукати нації, що чують себе упослідженими та поневоленими, продати своє право на самоозначення та рівність з іншими націями за сумнівні вигоди, які може принести і їм переборення світової господарської кризи. Тому, що в разі дальшого розвитку світової кризи західні держави можуть втратити безмірно більше, ніж упосліджені нації східної Европи, ця криза є в їх руках надійною зброєю у боротьбі осягнення їх національно-політичних жадань. Те, що ці нації потребують, є мінімум матеріяльного істнування, який дає їм змогу провадити далі боротьбу, а до цього мінімум вони прямують шляхом державної чи національної самовистарчальности, так небезпечної для нормального світового обігу товарів.

Пропозиція одного французького журналіста і політика урядити трьохлітню павзу політичної боротьби в Европі для переборення світової кризи була наївна й доводила, що він не має поняття про саме єство елементарних національних рухів, яких не можна спиняти й пускати знов, як добру машину. А передумовою економічної відбудови світу є спинення політичної боротьби в Европі на неозначено довгий час.

Примус виключає довіря, а без довіря підприємців до стану міжнародніх відносин економічна відбудова світу не до подумання. Коли більшовики вдають здивування, що їх не запрошено на конференцію до Вашинґтону, то їм можна пояснити, що істнування більшовицького деспотизму на шестій частині земної кулі, очевидно не збільшує довіря міжнародніх підприємців до сталости міжнародніх відносин.

Ніхто інший, як самі більшовики причинилися найбільше до ґрунтовної зміни поглядів на „вмішування у внутрішні справи" чужої держави. Утворення ряду нових держав на сході Европи, залежних наслідком самого факту їх повстання від великих держав, внесло і свої поважні поправки до теорії „невмішування". Нарешті постійний зріст світової кризи, що втягнув у спільний крутіж всі держави та зробив одну державу в значній мірі залежною від „внутрішніх" справ другої держави, підкопав остаточно безмежне право урядів порядкувати у своїй державі, не оглядаючись на інших. Світова конечність вимагає у багатьох випадках підпорядкувати їй конечність окремої держави. Не лише на міжнародніх з'їздах, а й у пресі та парляментах обговорюється тепер справи поодиноких держав так, якби вони були справами всіх держав разом. І перегляд мирових договорів та політична перебудова Европи перед святістю сучасних кордонів не спиниться.

Конференція у Вашинґтоні, хоч і призначена справам економічним, служить разом з тим перенесенню політичних справ Европи на світовий терен. Це треба тим більш витати, що европейські держави показалися нездібні впорядкувати самостійно свої відносини, як це показує безуспішність заходів утворити порозуміння чотирьох держав. Треба сподіватися, що представники їх в Америці, відокремлені океаном від европейської атмосфери і дрібних суперечок, зможуть переконатися, що це порозуміння є конечністю не лише европейською, а й світовою. Разом з тим вони можуть посвідчити, яка безмірно велика віддаль є між економічними ілюзіями Америки та політичною дійсністю Европи.

М. Данько.

Загальні Збори „Рідної Школи".

ДИСКУСІЯ.

Від Ред.: У вчорашньому числі „Діла" вспіли ми подати звідомлення з цілоденних нарад Зізду, що покінчилися в год. 7.30 веч. Не маючи змоги подати вчора точніше також хід дискусії, робимо це нині.

Перший у дискусії забрав слово **дир. Никифор Даниш** (Станиславів). Промовець заявив, що, видно, ніхто не має нічого проти діяльности Гол. Управи, бож ніхто не зголошується до слова, тому ставить внесок ухвалити абсолюторію Гол. Управі.

Студент Дмитро Штикало (Львів) домагається, щоби звіти Гол. Управи були точні,а дальше, щоби вони були друковані і щонайменше на півтора місяця перед Заг. Зіздом розсилані по місцях, аби всі могли їх прочитати і на Зізді приступити відразу до обговорення справ. Зізд повинен тревати два дні. Треба так улаштувати Зізд, щоби була спроможність перевірити, що зроблено з того, що попередній Зізд намітив. Промовець твердить, що не йде про те, щоб істнувала яканебудь „Р. Школа", але важне те, щоби вона була така, якої нам потрібно. І тому треба звертати пильну увагу на моральну вартість людей, які працюють у школах „Р. Ш.", бо трапляються між ними й такі одиниці, яких моральна вартість ніяка (промовець подає приклади з волинської дійсности). Дальше п. Штикало торкається справи коштів поїздки делеґата „Р. Ш." до Злучених Держав і твердить, що треба висвітлити деякі кошти тієї поїздки.

Предсідник о. мітрат Ол. Базюк стверджує в цьому місці, що Контрольна Комісія все те провірила, касові звіти видруковані, тому вважає, що цими закидами п. Штикало ображує Контр. Комісію і відбирає йому голос.

Тоді один зі студентів ставить внесок ухвалити заяву недовіря для предсідника. Внесок перепав великою більшістю голосів.

Д-р Михайло Росляк (Чортків) є за тим, аби п. Штикалові голосу не відбирати, але щоби він виговорився. Заг. Зізд годиться на це і п. Штикало говорить ще коротко про провірку коштів поїздки делеґата „Р. Ш." до Злуч. Держав.

Микола Новак (Коломия) говорить про низку недомагань в організаційних справах та зясовує завдання Пов. Кружка на основі того, що зроблено в Коломийщині.

Степан Чепіль (Винники): Треба зактивізувати громадянство, щоби боротися за вдержання істнуючого українського шкільництва. Плебісцит лише теоретично дав додатній вислід, але практично ні, бо не всюди наші люди допильнували плебісцит до кінця.

Михайло Черник (Грибовичі Вел.) вважає, що молодь кривдять, коли не дають їй говорити. Треба закладати Кружки „Р. Ш." на Волині, Холмщині та Поліссі. Ставить побажання до Гол. Управи, аби вона викресала з себе більше ініціятиви та висилала більше делеґатів на села.

Іванна Паарова (Яворів) твердить, що справа садків дуже важна. Укінчених семинаристок є багато і треба їм дати працю в садках. Думає, що є села, які не в силі удержати садка і тому слід їм помогти. Дальше каже, що українське вчительство працює в Яворівщині за мінімальні гроші і просить Гол. Управу, аби вона зорганізувала курси для садівництва.

Михайло Грамяк (Коломия) заявляє, що Гол. Управа звертала чуйну увагу на всі прояви шк. життя. Вважає, що слід передовсім звернути увагу на справи, звязані з шкільною рефор-

вою і просить, щоби в першій мірі цим справам Зїзд присвятив належну увагу.

Студ. Степан Луцький (Серафинці) каже, що Гол. Управа нічого не робить, лише презиція під диктатом урядовців. Є того погляду, що треба основних перемін у проводі. Каже, що у верхах нема одної лінії. Опісля використовує Збори на те, щоби заатакувати „Діло“, на що дістав належну відправу від пос. **Д. Великановича.**

Мих. Левицький (Васючин Рогатин) домагається, щоби будуча Головна Управа постаралася за укваліфіковані сили і потворила районові курси.

Д-р Михайло Росляк (Чортків) твердить, що „Рідна Школа“ сповняє свої завдання, але вона ще не вповні приспособлена до нових об-

ставин. Є того погляду, що тепер треба творити сільські народні школи, звернути увагу на передшкільне і позашкільне виховання та що слід поширити рідношкільну організацію на всі українські землі.

Федір Орач (Глуховичі) говорить про те, як оподаткувалися на „Р. Ш.“ громадяни з його села.

Дмитро Федик (Гійче) говодить про справу позашкільного виховання молоді.

Студ. Дм. Штикало говорить ще раз про справу поїздки делегата „Р. Ш.“ до Америки. Заявляє, що представник молоді не має спроможности виговоритися та що делегати можуть мати недовіря, якщо справа поїздки не буде на цих Зборах вияснена.

Студ. Антін Романюк (Львів) твердить, що Гол. Управа не спростовує ріжних інвектив і це виглядає так, якби Гол. Управа покривала ці річі. Дальше говорить про те, що як до кожної національної газети, так і до „Гром. Голосу“ дала Гол. Управа 6.500 календарів на висилку в часописі і дала на висилку гроші, а на календарі було чомусь написано „безплатний додаток до „Гром. Голосу“. Гол. Управа цього факту не спростувала. Чи „Р. Ш.“ — радикальна інституція? Дальше домагається, аби на місцях були відповідні люди.

Василь Крохмалюк (Зборів) має побажання, щоби будуча Гол. Управа звернула більшу увагу на діточі садки та щоби панове з Гол. Управи виїздили у край, на села та робили там віча у шкільних справах. Слід теж уважати, ким обсаджуються становища в школах.

Сен. д-р Іван Макух (Товмач) каже, що нинішній Зїзд повинен застановитися над напрямом виховання народу. Погоджується з д-ром Росляком щодо ваги села, але й міст не можна легковажити, бо місто — це осередок, підстава нашого життя. Справа позашкільного виховання у нас найбільше загрожена. Мусимо дати свому народові національне виховання і тимсамим опертися противникові.

Пос. Дмитро Великанович (Львів) запевнює, що висока позиція жертв української еміграції зі Злуч. Держав вказує на те, що між нею є велике довіря до „Р. Ш.“ і ставить внесок, щоби Заг. Зїзд виявив братам іззa океану щируподяку за матеріяльну поміч. Зїзд приняв цей внесок гучними оплесками. Дальше пос. Великанович стверджує, що з жертв, зібраних на „Р. Ш.“ в 1930—31 р. припадало на одного українського громадянина всього 3 сотики. А кожний громдянин уважає за свій обовязок критикувати вчительство та вимагати від нього найкращих прикмет, не звертаючи уваги на те, що є випадки, коли вчителі „Р. Ш.“ не дістають по 9 місяців платні.

Дмитро Єндик (Комарно) говорить про способи зібрання потрібних фондів.

Микола Стефанишин (Зборів) говорить про потребу постійного контакту між Повіт. Кружками й Гол. Управою.

Д-р Михайло Скорик (Самбір) сумнівається, чи українські громадяни за ті 3 сот., які за цілий рік зложили як жертву для „Р. Ш.“ можуть ставити такі великі вимоги до рідношкільного вчительства.

Михайло Мельник (Підбірці) каже, що треба боротися за державну школу там, де вона вже була.

Ред. Михайло Струтинський (Львів) заявляє, що „Р. Ш.“ не всилі виконати свого завдання в справі позашкільного виховання і що в тій ділянці багато може і повинно зробити само громадянство.

Антін Сілецький (Самбір) говорить про рідношкільні відносини в Самборі. Йому відповідає **д-р М. Скорик.**

о. Роман Ганас (Збоїска) говорить про сумні явища нашого часу: про недостачу пошани до авторитетів, до проводу і до людей праці.

На цьому дискусія покінчилася. Відповідь на всі порушені в дискусії справи дав інсп. середніх шкіл „Р. Ш.“ п. **Вол. Кузьмович**, про що ми писали вже вчора.

*

Справлення помилок.

У вчорашньому звідомленні зі Зборів зайшло кілька дрібних помилок, які отсим справляємо: 1) До другої точки нарад, а саме верифікації протоколу, забрав слово **проф. Ластовецький**, а не проф. Савицький; 2) З списку членів комісії-матки, поставленої пос. Д. Великановичем, випало в друку назвище **студ. Дм. Штикала;** 3) Назвище вибраного до Гол. Управи **п. Бадлюка Михайла** перекручено на Павлюх Михайло.

Світова кредитова експанзія.

Берлін, 22. квітня 1933 р.

Кріза світового господарства та в парі з тим безробіття прибирає чимраз більші розміри. Світова господарська конференція, яка має відбутись у червні ц. р. малаб за завдання цю господарську крізу злагіднити та зблизити світове господарство до нормального стану. Треба сумніватись, чи ця конференція матиме успіх. З історії попередніх конференцій відомо, що дуже легко можна було найти деякі форми для постанов, на які майже всі учасники конференції давали свою згоду. Одначе в практиці заінтересовані уряди ніколи не виконували тих постанов. Тому і Рузвельт скликав вступну конференцію, щоби зясувати, які дороги мають бути вибрані та які умовини мусять бути створені, щоб евентуальні постанови світової господарської конференції були дійсно виконані.

Міжтим поодинокі уряди, головно американський та німецький, незалежно від цеї конференції, придумують радикальні методи для поборення крізи, пробують розвязати проблеми придбання праці безробітним, поширення кредитової акції, тощо. В тім напрямі появляються щораз то нові проекти ріжних знавців економіки

Особливу увагу звернув на себе англійський економіст Кінс, який на сторінках англійського часопису „Таймс“ опублікував свій плян світової господарсько-кредитової експанзії. Кінс стоїть на становищі, що поширення кредитової акції треба поставити у площину світової господарської політики, бо відокремлені пляни поодиноких держав — на його думку — мусять стрінути великі труднощі. Причиною теперішньої господарської крізи — вважає Кінс — великий спадок цін товарів наслідком загального браку гроша.

Для усунення крізи ставить Кінс слідуючі пропозиції: 1) дешевість та обильність банкових кредитів; 2) зниження та усталення загальної процентової стопи для довготермінових позичок; 3) вироблення поодинокими урядами пляну праці та її фінансування, при чім думає він у той спосіб піднести приватну ініціятиву; 4. поширення кредитової акції на всі краї.

Методи для виконання наведених вище точок — на думку Кінса — малиб бути слідуючі: 1. безпосередні позички для закордону; 2. внутрішне поширення кредиту у всіх краях зі сильною валютою. Таким чином покупна сила горожан — мовляв — збільшиться, а тим самим скріпиться внутрішній ринок; 3. зниження податків.

У своїм пляні пропонує Кінс створити додаткову резерву гроша у формі золотих інтернаціональних цертифікатів. Цих грошей треба ужити лиш тоді, коли зайде конечність або коли ціни будуть анормальні. Видача цих золотих цертифікатів повинна відбутись на слідуючих умовинах: 1. номінальна вартість цих цертифікатів має бути подана в амер. долярах; 2. висоту означується на 5 міліярдів амер. долярів. Ці цертифікати, в заміну за рівновартісні золоті облігації, будуть розділені між поодинокі держави. Уряди поодиноких держав мають видати відповідні закони та приписи. Цертифікатами

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. КВІТНЯ 1933.

НАЗАР ГНАТЮК.

ЧЕСЬКА ПОВІСТЬ ПРО ПІДКАРПАТТЯ.

(Ivan Olbracht: NIKOLA SUHAJ LOUPEŽNIK. Roman Spinx B. Janda v Praze. 1933. Стор. 288. Ціна 39 чк.)

Нова повість чеського письменника Івана Ольбрахта (з сюжетом із Підкарпаття) „Микола Шугай“ — зустріла чеська критика незвичайно тепло. Говорить вона про найліпшу книжку в повоєнній чеській літературі і признає їй першорядні прикмети. М. Рутте в крамаржовських „Нар. Лістех“ уважає цей роман „покищо вершком тої чеської епіки, яку, з огляду на авторове становище щодо чужого середовища та чужої племінної душі, можнаб порівняти з літературою кольоніяльною“.

Сюжет роману простий, а сам роман збудований нібе якийсь Людвігів життепис. В романі відтворює Верховину та її героя з літ 1919—21 — розбійника Миколу Шугая. Наприкінці війни здезертував Шугай з війська до дому, до верховинської Колочави, і через це попав у конфлікт з угорською жандармерією. Ціла Верховина співчуває йому і він вийде переможцем. Коли з Підкарпаття заберуться мадяри і румуни, а прийдуть чехи, вернеться Шугай до Колочави, ожениться і „має всі надії“, що заки зостаріє, заки його заб'є колода в лісі, або заки йому дараби в острих заточках Теребльї пола-мають кості, — буде мати багато дітей, а мало кукурузяної муки, багацько біди, а мало коротких радощів“. Та жиди звертають увагу нової влади на нього, як на небезпечну людину і який якнеяк і „най то береться як завгодно був усеж таки вбивцею трьох людей“. Та чеському жандармові „не було цілком ясно, як треба вчинки Миколові кваліфікувати: чи як геройство в боротьбі з уграми, чи як партійне вбивство“. Релятивізм злочину. Одначе новим розбоєм Шугай безповоротно переходить до зеленої гвардії. І відтоді до 16. VIII. 1921 р. „незранений, багатим брав, а бідним давав, а ніколи, хіба що в самообороні або зі справедливої помсти, нікого не забив.“ Ці прикмети зеднують йому знов серця цілої Верховини, бож це чесноти всіх розбійників цілого світа в краях, де ще можуть любити розбійників і славити їх як національних героїв.“

Таке було Закарпаття.

Ольбрахт описує тло, до якого підводить акцію свого роману. Верховина! Край, де як каже автор „ще діються річі, з яких насміхаємось... бо у нас не траплялось уже щось таке по століттях“. Де „оборог це та архетектонічна форма, що надає своєрідність Верховині так як комини надають її — фабричному осередкові, готицька вежа — середньовічному місту, а мінарет — сходові“. І ото саме тут „у вузьких долинах, на узбіччях, де ліси лишили кусок місця лукам або на горі на полонинах живуть люди. Мешкають по хатках, подібних до хаток на курячих ніжках чи, коли вони вкупі, родині бабок під березою. Чоловіків чути вітром, а жінок димом хаток“. „Тут живуть русинські пастухи та дроворуби, жидівські ремісники та купці. Бідні жиди та заможніші жиди, бідні русини та ще бідніші русини“. Пастухи та дроворуби, бо ще не розвинулись і досі до хліборобської стадії, а плуга ще в цих краях не винайшли. Нащадки пастухів, що втікли у ці недоступні гори від наїздів татарських ханів на українські рівнини, правнуки кріпаків, що втікли перед нагаями та шибеницями підстаростів та отаманів Йосифа Потоцького, правнуки бунтарів проти грабіжництва польських бояр, турецьких пашів та угорських магнатів, батьки, брати та сини забитих на війні австрійських цісарів, а самі катовані жидівськими лихварями та новими чеськими панами“.

Повість дуже регіональна, коли вжити цього тепер модного слова. Її дії, її типів ніде інше не можна льокалізувати, тільки на Закарпатті. А проте нема в ній принижаючого білінґвізму, до якого звичайно сходять чужі письменники, коли малюють життя чужих їм туземців. Автор і його герої говорять тою самою добірною чеською мовою. Нема тут і етнографізму: ані пісень, ані арканів, ані вишивок. Автор поводиться зі своїми дієвими особами достойно. Своєю книжкою хотів він осягнути якийсь інший ефект не етнографічний. Тому йому байдужі зовнішні ознаки його героїв. Але його цікавить таки щось інше: страшне соціяльне поневолення цього народу. Авторові було цікаво показати як бореться та як уявляє собі боротьбу за своє ліпше життя не міський пролетаріят, модний у нинішній літературі, але верховинець, висмоктуваний та винищуваний гірше, ніж парії в Індії. Праця на Верховині дуже своєрідна.

(Продовження буде).

мають розпоряджатись лиш емісійний банк або міністерство фінансів; 3. розподіл повинен бути пропорціональний до запасу золота поодиноких держав з тим, що висота цих цертифікатів не смiє перевищати суми 450 міл. дол.; 4. всі держави є зобовязані законно приймати ці цертифікати як золото.

На основі обчислень Кінса повинні одержати: Англія та Америка по 450 міл. дол., Німеччина, Франція, Еспанія, Арґентина та Японія по 266 міл. дол., Італія та Голяндія по 175 міл. дол. і т. д.

Дальші передумови цього пляну — це зменшення митної тарифи та знесення обмежень дотично торговлі девізами. На його думку треба всі заграничні довги сплатити, з тим, що коротко речинцеві довги повинні бути перемінені на довгоречинцеві, а знижку суми самих довгів та їх процентів треба провести на основі індексу цін.

Чи цей плян Кінса візьме світова господарська конференція під розвагу — це нині дуже сумнівне. Передумовою для опанування теперішньої кризи є перш усього вирівнання всіх політичних непорозумінь. А це в теперішній час незвичайно важке

Інж. Д. Волощак.

Проєкт міжнародної девальоризації.

ПАРИЖ, 25. IV. ПАТ. Як повідомляють із Вашинґтону, американські експерти предложили експертам анґлійським проєкт міжнародньої девальоризації валют. Цей проєкт мав би спиратися на таких основах: 1) девальоризація наступить одночасно у всіх державах; 2) мусіла би звести валюти до рівня нижчого від означеного сьогодні як реальна важність; 3) має бути переведена так, щоби запевнити автоматично розділ золотом. Під реальною вартістю треба розуміти порівнання вартости одної валюти з якоюсь іншою. В мотивах того внесення експерти звертають увагу, що вартість поодиноких валют піднесеться, коли будуть знесені митні рестрикції й введеться ріжні улекшення в обороті ріжних товарів.

Канада відступила від паритету золота.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. Канадійський уряд проголосив офіціяльно, що покидає паритет золота, на якому спирався досі канадійський доляр. Як відомо, канадійський доляр тісно звязаний з американським і рішення канадійського уряду стоїть у звязку з рішенням през. Рузвельта. Слід зазначити, що коли Вел. Британія в 1931 р. відступила від паритету золота, Канада відмовила тоді цьому домаганню Льондону. Тепер канадійський уряд зробив те саме з власного почину, що вказує на тісний господарський звязок між Канадою й Злученими Державами.

Останнє рішення є важким ударом для оттавської умови.

Радянсько-манджурський конфлікт.

МОСКВА, 25. IV. ПАТ. Ситуація на східно-китайській залізниці не кращає. Манджурський уряд, побоюючись наслідків, пропонує відновити транзити, з виїмком перевантажного транзитового руху з Радянщиною, який здержано аж до управильнення справи звороту ваґонів і паровозів, що стоїть покищо на мертвій точці. Тепер всяка комунікація між радянськими залізницями і східно-китайською припинена. Щодень трапляються граничні інциденти. Радянщина підкреслює, що східно-китайська залізниця належить до неї та що тільки адмініструє нею мішане радянсько-манджурське управління.

—o—

Більшовицька відповідь у справі східно-китайської залізниці.

МОСКВА, 25. IV. ПАТ. У відповіді на ноту гол. директора сх.-китайської залізниці ґен. комісар залізниці Кузнецов заявив, що манджурська влада під претекстом оборони власности залізниці допустилася актів, що спинюють правосильний товаровий рух між Азією та Европою і шкідних для СРСР. Кузнецов сподіється, що директор залізниці вияснить справу з користю для обох сторін.

Перед анґлійсько-радянським примиренням.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. На основі інформацій з британської амбасади в Москві звільнення обох увязнених анґлійців і заміна вимірених їм кари на виселення з Радянщини вважається певним. У звязку з тим у господарських колах Льондону думають, що торговельні взаємини між Анґлією й Радянщиною будуть незабаром наладнані.

Господарська конференція в червні.

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. В суботу буде радити в Льондоні приготовна комісія, що устійнить речинець світової господарської конференції та порядок нарад. Предсідником комісії мін. Саймон. Зачувати, що мін. Саймон висуває речинець відкриття конференції на 15. червня ц. р.

Розбройна конференція при роботі.

ЖЕНЕВА, 24. IV. ПАТ. Після одномісячної перерви головна комісія розбройної конференції відновила свою діяльність, розпочинаючи від дискусії над першою частиною анґлійського проєкту конвенції в справі безпеки. Згідно з бажанням предсідника деякі делеґації предложили поправки, як радянська, польська, норвеська. Італійська делеґація заявила, що не має поправок до анґлійського проєкту, однак застерігається, що евентуальні поправки предложить у звязку з поправками інших делеґацій.

—o—

Ревізія й арештування між більшовиками.

БЕРЛІН, 25. IV. ПАТ. В бюрах німецько-радянського т-ва продажі олїв „Дероп“ переведено вчора ревізію під замітом, що службовці товариства вели комуністичну діяльність. В часі ревізії арештовано 20 урядовців. Пруський міністр внутрішніх справ іменував на провідне становище в цьому товаристві урядового комісаря, що має перевести персональні зміни.

СТРІЛЯНИНА.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. В Оберндорфі біля Зальцбурга 7 соц.-дем. напало на нац-соціяліста Гена, що був із баварським поліцаєм. Ген вистрілив до напасників 12 разів із револьвера. Один соц.-демократ був тяжко ранений. Всіх участників бійки та баварського поліцая арештували.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Бойтені арештувала ґітлерівська влада місцевого бурмістра й інтенданта театру Ілінґа, який наслідком того відобрав собі життя.

— Німецький уряд заборонив лікарям жидам виконувати службу в касах хорих, наслідком чого коло 6.000 лікарів жидівського походження втратило посади.

Заборона страйків у Відні.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. Оголошено вчора розпорядок у справі заборони страйків у підприємствах публичного вжиткування. Спеціяльна комісія, зложена з представників підприємств і робітників у рівному числі, рішатиме в кожному випадку про характер страйку в даному підприємстві. За участь в забороненому страйку передбачена гривна 2.000 шилінґів або арешт 6 місяців. Крім того страйкарі і професійні союзи, до яких вони належать, відповідатимуть своїм майном за втрати наслідком страйку.

У звязку з тим розпорядком відбулася вчора конференція професійних союзів, на якій принято резолюцію з протестом проти страйкової заборони. Резолюція каже, що розпорядок не здержить робітників від страйків на випадок потреби.

ВІДЕНЬ, 25. IV. ПАТ. Міністр війни виголосив учора промову, звернену проти націонал-соціялістів і соціял-демократів та заявив, що якби в дні 1. травня трамваєві службовці зробили страйк, громада м. Відня втратить концесію на експльоатацію трамваїв і буде введене примусове управління. За втрати, викликані страйком, будуть відповідати професійні організації та їх провідники.

Про що говорили у Вашинґтоні?

ЛЬОНДОН, 25. IV. ПАТ. През. Рузвельт і прем. Мекдональд оголосили вчора вечором після нарад з участю експертів комунікат, в якому заявляють, що предметом конференції були такі справи: 1) рівень світових цін, 2) політика центральних банків, 3) золотий паритет валют, 4) грошеві рестрикції, 5) поправа ситуації срібла, 6) торговельні обмеження. Порозуміння у тих справах застережено для світової господарської конференції. Метою розмов було тільки прослідити комплекс проблем, які повинні бути поладнані. Цю мету завдяки розмовам осягнено з великим успіхом.

СРІБЛО ДЛЯ ЗЛ. ДЕРЖАВ.

ШАНГАЙ, 25. IV. ПАТ. Тому, що є чутки, нібито Зл. Держави вернуться до біметалізму, місцеві банки висилають уже багато срібла до Зл. Держав

ЕМІСІЯ СКАРБОВИХ БОНІВ.

ВАШИНҐТОН, 25. IV. ПАТ. Державний секретар Вудін заповів емісію скарбових бонів на суму 500 міл. долярів на 27.8 проц. Бони сплатять після трьох літ. Успіх позички залежний головно від того, як поставляться до неї ті, що ховають гроші.

КОНФІСКАТА ЗБРОЇ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. IV. ПАТ. Около 400 поліцаїв і нац. соціялістичні пробоєві відділи перевели масові ревізії в Кенігсберзі. Сконфіскували багато зброї та зачинили міжнародне бюро союзу жертв війни. Арештували 25 осіб.

—o—

Перший памятник Українським Стрільцям на терені Львова.

Велике свято Нового і Старого Знесіння.

(в) На другий день Великодних Свят відбулася на цвинтарі Старого Знесіння небуденна врочистість, що на довго залишиться в памяті всіх громадян обох знесінських передмість — Старого й Нового. Хоча віяв вітер холодним снігом, богатосотна громада передміщан прийшла на цей цвинтар поклонитися Тіням Стрільців, що лягли головами під Львовом та взяти участь у посвяченні величавого памятника на стрілецькій могилі.

Цей памятник — висока на 4 м. камяна пірамідa з цементовим стрілецьким хрестом на верху — це перший більший памятник на українській стрілецькій могилі на терені Львова. Збудувало його свідоме юнацтво Нового Знесіння, що не апелюючи до нікого за допомогою, зійшлося, обговорило справу, звезло каміння і власними руками вимурувало та сцементувало цей високий памятник, що станув на могилі 8 побратимів з цілого Кайзервальду полеглих стрільців як доказ пошани та вірности їх ідеї знесінчан та документ тихої і щирої праці знесінського юнацтва.

Памятник посвятив молодий, діяльний сотрудник Знесіння о. Вол. Харина, що стоїть на чолі громадської роботи обох передмість. Він і виголосив з тієї нагоди добре обдуману, переплітану стрілецькими піснями проповідь, після якої хор відспівав „Ви жертвою“ і „Вічная Память“, а все громадянство пошанувало святочний момент двохвилинною мовчанкою.

Сонце, що зайшло за хмари, вітер зі снігом і сумовита громада передміщан біля цього памятника творили картину, яка не забувається легко.

З сокільської орґанізації.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько“ у Львові.

Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько“ у Львові відбулися в неділю 23. квітня ц. р. у власній домівці при вул. Руській 20. Участь у Зборах взяли делеґати сокільських гнізд з краю та члени „С.-Б.“.

По відкритті Загальних Зборів відчитано письмо голови Т-ва *побр. Миколи Заячківського*, в якім він повідомив про свою резиґнацію з голови Т-ва „Сокіл-Батько“ з причини недуги, котра не дозволяє йому вести якслід сокільську орґанізацію. Загальні Збори приняли з великим жалем резиґнацію свого вельми заслуженого голови, котрий вів сокільську орґанізацію повних 11 літ, в часах для орґанізації дуже тяжких і прикрих. Збори висказали побр. М. Заячківському горячу подяку за заслуги, положені для Українського Сокільства.

Зі звітів довідалися Загальні Збори, що сокільська орґанізація має нині 468 гнізд у краю. В 1932 р. основано нових 48 гнізд, а влада розвязала 17 гнізд. Основування сок. гнізд натрапляло головно у станиславівському воєвідстві на великі перепони.

Викупно Українського Городу поступає вперед. Не зважаючи на кризу, українське жертвенне громадянство зложило у звітовому році на ту ціль понад 400 дол. До сплати лишається ще около 3.000 долярів.

Орґан Українського Сокільства, „Сокільські Вісти“, виходить правильно.

З площі та руханні „С.-Б.“ користала майже вся українська молодь у Львові.

Дискусія на Зборах була річева та розмірно спокійна. По дискусії на внесок комісії-матки доповнено старшину на місце тих членів, котрим покінчилася каденція, новими членами. Крім цього Загальні Збори вибрали новим головою Товариства побр. дир. *Капусту Миколу*.

Склад Старшини Т-ва „Сокіл-Батько“ представляється тепер так: голова: побр. Капуста Микола, заст. голови: побратими інж. Свірський Іван та радн. Стеблецький Стахій. Члени Старшини: дир. Заячківський Микола, Бояковський Микола, проф. Гайдучок Степан, мґр. Дицьо Степан, Карпінський Олександер, Лаврів Станислав, д-р Максимонько Лев, Огоновський Любомир, Савляк Володимир, інж. Селишин Роман, Стебновський Ярослав та інж. Хроновят Михайло. Заступники Старшини: Войчак Володимир, Копач Роман, мґр. Миґаль Володимир та інж. Палій Андрій.

Провідники вправ: побратими інж. Благідка Ярослав, Москалевич Осип, Тріль Михайло та посестра Палажіївна Ольга.

Провірна Комісія: побратими дир. Окпиш Михайло, Павлик Іван та Фарина Петро.

З внесень принято доручення вибраній Старшині опрацювати новий статут, котрий передбачував би 3-степенну орґанізацію — на місце теперішньої двостепенної та перевести цю зміну статуту на надзвичайних Загальних Зборах.

Крім цього ухвалено кілька внесків чисто внутрішнього характеру.

Відспіванням сокільського гимну Загальні Збори покінчилися.

По Зборах відбувся для учасників Заг. Зборів показ руханки і змагання в пятибою побратимів і посестер. *Сокіл.*

СНІГ.

БІЛГОРОД, 25. 4. ПАТ. У всій Югославії настала студінь. У Герцеговині впав великий сніг. Виноградники та тютюнові поля ушкоджені значно. По деяких місцевостях Боснії сніг на 1 м. глибокий.

КРОВАВА СУТИЧКА 150 ПОЛЬСЬКИХ СЕЛЯН ІЗ ПОЛІЦІЄЮ.

КРАКІВ, 25. 4. ПАТ. У понеділок веч. у селі Касіна Велика, пов. Ліманова, юрба ок. 150 людей напала на 4-х поліцаїв, що вели на постерунок двох арештованих людей за це, що попереднього дня ставили спротив поліцаям і вдаремнили їм виконувати службу. Юрба старалася відбити арештованих, окружила поліцаїв і заатакувала їх дрючками та камінням. Один поліцай був ранений. Інші поліцаї вжили зброї, вистрілили пять разів, наслідком чого трьох людей з юрби було ранених. Опісля юрба розбіглася. Один ранений, Новак, помер. На місце приїхала судово-прокураторська влада, пов. староста та командант поліції, щоби перевести слідство.

СТРАЙКИ В ПОЛЬСЬКИХ ФАБРИКАХ.

КОРОСНО, 25. 4. ПАТ. Конференція між управою гути скла в Коросні та делеґацією робітників покінчилася безуспішно, тому що управа фабрики заявила, що може урухомити гуту лише при 25 проц. знижці платень. Управа не згодилася теж на інтервенцію арбітражної комісії. Робітники на зборах ухвалили зажадати, щоби їм до 8-х днів виплатили всю залягаючу платню та щоби видали редукційні карти, а рівночасно постановили поуставляти стійки при гуті.

КОРОСНО, 25. 4. ПАТ. Управа копальні нафти „Крескат“ в Івоничі після заняття всього континґенту кипячки на рахунок вірительностей, 29. березня ц. р. припинила рух копальні та винайняла її Мих. Якубовському зі Львова. Дня 24. квітня новий орендар почав переговори з робітниками, щоби урухомити копальню на основі нового зниженого цінника платні. Робітники не згодилися на предложення та домагалися виплати залягаючих за 8 місяців платень. Заповіли бльокаду копальні, щоби недопустити нових робітників.

ГОЛОДІВКА.

В ткальні Фінстера в Лодзі 120 робітників страйкує уже восьмий день на тлі платні. Заявили, що як не прийде до порозуміння, пічнуть голодівку.

ЗНОВУ БОМБОВИЙ ЗАМАХ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 25. IV. ПАТ. Як повідомляють з Лецену, вчора вечором коло 9. год. доконано тут нового бомбового замаху. Хтось підложив у вікні пивниці окружного суду бомбу, яка експльодувала й знищила частину стіни. Детонація налякала мешканців міста, але випадків у людях не було. Преса стверджує, що це діло лівих елементів, які хотіли перешкодити гітлерівській параді з приводу уродин. За останніх 9 місяців це вже третій бомбовий замах у Лецені.

Відповідь на памфлет.

Останнє 2-е число „Критики“, „місячника літератури, науки, мистецтва, критики й громадського життя під редакцією Антона Крушельницького“, приносить довший памфлет у белетристичній формі п. Тараса Крушельницького, звернений проти мене. Хоча герой цього памфлету виступає під перекрученим прізвищем, цитати, наведені з моїх книжок дають право читачеві думати, що наведені там наклепи та інсинуації торкаються без винятку моєї особи. Тому, що весь цей памфлет має наскрізь особистий підклад, найкраще залишити його оцінку самим читачам, які самі відповідно скваліфікують інтелектуальний і моральний рівень автора такого „твору“.

Та є там один натяк, на який мушу відповісти прилюдно, а саме: буцім то я чотири роки був платним співробітником „Нових Шляхів“. Головний редактор „Нових Шляхів“ і „Критики“ п. Антін Крушельницький знає найкраще, скільки в цьому правди: від першої хвилини появи „Н. Шляхів“, ще тоді, коли довкола них були згуртовані ріжні наші робітники пера, письменники та діячі національного табору, пересвідчені, що приступають до наскрізь безпартійного, загально-національного орґану, я стримувався від участи у „Н. Шляхах“, не маючи певности, чи зможу свобідно та отверто писати на літературні теми. Та я, так само як чимало інших робітників пера, впав жертвою дволичної гри п. А. Крушельницького і довіря до мінімальної людської чесности. Від літ роблю переклади з французької, англійської та інших чужих мов, приватно і як співробітник місцевого перекладного бюра, для всяких людей, без огляду на їхню національність чи партійну приналежність. Ніколи і в голову не могло мені прийти, що п. А. Крушельницький, звертаючись до мене десь-колись за перекладами заміток із чужих мов про чужинні книжки, наскрізь інформаційних, без ніякої не то суспільної тенденції, але навіть літературного забарвлення, потребує їх на те, щоби згодом використати це проти мене у формі прилюдної денунціяції, як проти члена редакції „Діла“.

Гадаю, що якби в цих безбарвних матеріялах було хоч одно речення, яке кваліфікувало би мої погляди, то „багатонадійний“ памфлетист „Нових Шляхів“ не потребував би мені підсувати вчинків та думки ріжних героїв із моїх оповідань.

Від часу, як пишу на літер. теми, ніколи не скривав я своїх поглядів поза параван анонімів, криптонімів чи безіменних оцінок і в усьому, що досі писав, боронив завсіди однаково та явно свободи індивідуальної творчости. Саме панове А. і Т. Крушельницькі зі своїм життєписом і методами праці мають якнайменше моральних даних на те, щоби закидати іншим зміну переконань.

Здається, що як довго наш загал не дізнається всієї правди про заснования та мету „Нових Шляхів“, досі над усіма, що входили в якінебудь звязки з п. А. Крушельницьким, висітиме загроза, що він надасть цим зносинам, відповідно до своєї потреби той підзорливий посмак ревеляційної скандалістики, в якій від довшого часу спеціялізується. *Він знає прегарно, що не має і не мав найменшого морального права вважати мене співробітником свого орґану або якимнебудь ідеольоґічним спільником* і що поміщений ним памфлет, обрахований виключно на дезорієнтацію серед тої частини нашого громадянства, яка й досі не всилі збагнути, яка справжня мета виданих ним орґанів.

М. Рудницький.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Землетрус.

РИМ, 25. IV. ПАТ. Острови Додеканезу навістив землетрус. Найбільше потерпів остров Кос (напівніч від Родосу), особливо головне місто тієї самої назви. Землетрус знищив старе місто, нова його частина, збудована за італійських часів, майже ненарушена. Спід румовища добули досі 74 трупів і 400 ранених, яких відвезли до шпиталів на сусідніх островах Лерос і Родос.

——o——

ВІДГУКИ ДНЯ.

Захитана величина.

Телефонічний дзвінок має свої настрої. Раз дерчить спокійно, раз люто, то знову перестрашено. Залежно від вістки, яку має передати.

Нині задерчав дуже перестрашено.

— Гальо. То ти?

— Я. Що такого?

— Доляр 8.25!!

Мене мов окропом облило. До безлічі клопотів ще один. І то, чи не найбільший.

Хвилина горячкової застанови і вже телефоную:

— Всі доляри зміняти на золоті. Старатися дістати бодай по 8.27.

Завісивши слухавку, я ще довго сидів на кріслі і непорушно дивився на стіну.

Ще тому кілька днів можна було продати доляр по 8.90! Рівно 65 грошів зарібку на кожнім. На тисячці 650 зол., на десять тисячах 6.500, на сто — 65.000, а на міліоні — страшно подумати.

Хтоб то був сподівався!...

Пригадую собі маркові часи...

Зайшло товариство до каварні (часи були недорогі: чорна кава — два і пів міліона!), аж тут між нас як метеор, як свояк з Америки, як спадок — людина з автентичним доляром. Витягнув банкнот з кишені, помахав ним мов хоругвою — ми аж ахнули, показав послужникам — вони в доземнім поклоні застигли.

А потім: і лікер і вино і смажені міґдали. Забава на цілу губу.

Платити!

І вже платничий у вихилясах підходить, а так солодко всміхається, що аж за серце щіпає. Княжівський могорич для нього, ґрафський для інших і ще пару міліончиків лишилося.

От були часи!..

В корабельних товариствах урядовці по 15 ølярів на місяць. Просто не знали, що з грішми робити.

Прийшов золотий і стягнув доляра з п'єдесталу божеської валюти. Спершу стягнув так низько, що аж жаль людям зробилося. Поміркували, що це може трохи за несправедливо і підсадили американця кілька сходів вище.

Не станув уже там, де був за бл. п. марки, але все таки диктував ціни, робив контракти, переводив калькуляції. А надї все: був надією і забезпекою всіх, хто збирав гріш до гроша, а вдавав, що не збирає.

Коли сумерк упав на вулиці Львова — кралися попід мур наші тайні капіталісти до чужих інституцій і складали на книжечку, але доларову. А коли ще більший сумерк западав — викрадались назад і стрінувши знайомого, починали:

— Алеж часи, часи! Біда, кажу вам, така...

Часи не були ще такі злі, але як почали люди зяпати, то зазяпали.

Прийшла кріза, обнижки, редукції, а врешті телефон:

— 8.25!!

— Направду можна дістати нервову хоробу.

Хотів я спершу перекинутись на швайцарський франк, але думаю — Бог його знає, чи в він не заломиться. Тому перевів усе на золотого. Стоїть як мур, тільки час до часу трохи хитається.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Футра** жіночі і мужеські на замовлення з власних матеріялів і інші кушнірські роботи виконує Юліян Глушевський, Коперника 16, тел. 34-46. **Ціни низькі;** приймає футра на перехів літом. 1—?

— **Взуття купуємо в „КОМЕТІ“.** Купуючи в „Кометі“ даємо працю і заробіток нашим ремісникам. Свій до свого і по своє! 18-?

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, II. сходи, I. пов. Приймає замовлення по 40 проц. дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найкращі матеріяли на складі. 1615 10-20

— **Перша українська кооперативна пекарня „Золотий Колос“** подає до відома П. Т. Громадянства, що з днем 24. квітня перенеслася до нового поширеного льокалю при вул. Янівській ч. 77, телефон ч. 92-17. 1812 1—2

— **Богословська Академія** задумує видати історію львівської гр.-кат. Духовної Семинарії, яка в 1933 р. обходить ювилей свого 150-літнього істнування. Ректорат Академії звертається з проханням до всіх бувших питомців і настоятелів тієї семинарії, які ще осталися між живими в краю і за границею, щоби взяли участь в тім виданні і надіслали свої причинки, старі світлини, цікавішу переписку, тощо, що відносяться до історії Духовної Семинарії або життя і діяльности духовенства, — до кінця червня ц. р. Всі українські часописи прохаємо передрукувати цей заклик. — **о. д-р Йосиф Сліпий,** ректор.

— **У справі будови української театральної салі у Львові** відбудеться в пятницю дня 28. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Української Бесіди“ (Рутовського 22) анкета, яку скликає Кооператива Український Театр у Львові і на яку запрошує представників усіх наших установ і всіх громадян, що цією справою цікавляться.

— **100 км. пішки на Зїзд Рідної Школи.** На Зїзд Рідної Школи, що відбувся 24. ц. м. прибули виказуючи велике зацікавлення села справами Р. Ш., два цікаві гості: свідомі селяни Микола Галун і Гаврийл Лошня з села Валяви за Перемишлем, що й прийшли, вибрані з цього села делеґатами на Зїзд, усю дорогу, більш як 100 км. пішки. По дорозі, біля стації Мшана, придержала обох делеґатів поліція, ще й перевела у них основну особисту ревізію і списала протокол, дивувалася дуже, чого їм хочеться йти так далеко „для ґлупей украіньскей шопкі“. Остаточно обох звільнено і вони побули на Зїзді, а в вівторок вийшли зі Львова назад пішки до свого села.

— **Безробіття в Польщі.** Згідно зі статистичними даними безробітних зареєстрованих у держ. урядах посередництва праці в усій Польщі було 22. квітня ц. р. 263.000. Це творить зменшення в порівнанні з попереднім тижнем на 6.318 осіб.

— **Небувала пошесть скаженини.** Львівське лікарське товариство займалося на останньому засіданні справою скаженини, яка лютує між псами. До 20. ц. м. у Львові піддалося 256 осіб охоронному щепленню. Причиною того нечуваного поширення скаженини є між іншим дивна байдужність самого громадянства, що не тільки не бере участи в нищенні скажених псів, але часто у зле зрозумілому сентименталізмі для звірят утруднює охоронну акцію. Рішено предложити відповідну резолюцію міській та воєвідській владі.

— **Смертний копняк.** В брамі дому при вул. Казимирівській ч. 35 у Львові побилися 21-літній робітник Маркус Тафлінський з 20-літнім робітником Мойсеєм Гальперном за те, що Гальперн висловився зневажливо про його 19-літню наречену. Тафлінський копнув Гальперна так небезпечно в живіт, що той незабаром умер. Тафлінського та його дівчину арештували.

— **Хуліґанська нетерпимість супроти української церкви.** На третій день Великодних Свят відбулася на кладовищі у Кривчичах панахида за поляглих Стрільців, підчас якої на високому хресті на їхній могилі завішено великий терновий вінець. У четвер великодного тижня бачили діти з цього підльвівського села, як якісь три осібняки вилізли на хрест, зняли з нього вінець і занесли аж до недалекого ставка, де вкинули його у воду. Вчинок цей обурив до живого всіх українців Кривчич, тимбільше, що це не перша вже пакість цих підльвівських хуліґанів у від-

ношенні до українців. Те саме було торік підчас деканальної візитації Кривчич еп. Бучком, коли вони обкидали церкву підчас богослужень камінням, а прилапаний поліціянтом один напасник чванився, що хотів крізь вікно кинути камінюку на престіл, при якому правив еп. Бучко, так само було й підчас водосвяття на Йордан ц. р. під кривчицькою церквою, коли ціж хуліґани верескали та вигуками унеможливлювали просто відправу. Українці Кривчич просять тією дорогою старосто, щоби зацікавилося безпеченством у цьому селі.

— **Зловили Антоника.** В Нойдорфі пов. Дрогобич зловила поліція Костя Антоника, що перед кількома днями убив і ранив кількоро людей в Рихтичах. Окружений погонею, злочинець стрілив собі з револьвера в голову і зранився тяжко, однак буде жити. Його перевезли до шпиталю в Дрогобичі, де переведено операцію. Коли подужає, стане перед наглим судом, де чекає його кара смерти.

— **Священик згинув від автобусу.** Коло Гарволіна на шосі Варшава-Люблин згинув від пасажирського автобусу кс. Ян Крупка, вікарий із Соболева, що їхав ровером. Шофера арештували.

— **Загадочне вбивство.** В Княжолуці, пов. Долина найшли трупа Петра Титиша з простріленою головою. Оподалік находився револьвер. Досі не стверджено, чи це самогубство, чи вбивство.

— **Любовна траґедія на селі.** Василь Пиць в Петранці пов. Калуш застрілив із втятого кріса Пелагію Зунак, після чого дальшим вистрілом відобрав собі життя. Траґічна подія склалася біля хати дівчини на любовному підкладі.

— **Розвязання Головної академічної конференції.** З Варшави повідомляють, що Головну академічну конференцію, що кермувала всіми студентськими опозиційними рухами, розвязано разом зі всіми відділами в інших університетських містах. Розвязання доконано на основі нового закону про організацію вищих шкіл.

— **Лавреати Варшави.** Конкурсовий суд признав музичну нагороду з Варшави за 1933 р. Іґн. Падеревському. Нагорода виносить 5.000 зол. В попередніх роках музичні нагороди дістали: Ал. Міхаловський, П. Машинський, Ст. Невядомський і Ем. Млинарський. — Сьогорічну нагороду Т-ва письменників і журналістів у Варшаві признали А. Осендовському за книжку „Ленін“.

— **400 бочок руму згоріло.** З Льондону повідомляють: На „румовому побережі“ в західноіндійських доках вибухнула велика пожежа. Гасило вогонь около 400 людей з вогневої сторожі. Дуже велика небезпека була, коли горіючий рум поплив до води та загрожував кораблям у доках. Згоріло зовсім близько 400 бочок руму. В доках є 50.000 бочок руму, вартости 20 міліонів фунтів стерлінґів. Вогонь гасили два дні.

— **100.000 бочок німецького пива.** Зл. Держави не можуть витворити стільки пива, скільки потребують. Хоч бровари збільшили скількість робітників, не можуть робити стільки пива, скільки в них замовляють. Тому роблять великі замовлення за кордоном, передовсім у Вел. Британії. Та й Англія не всилі задоволити домагання Зл. Держав. Тому в Берліні підписали умову, щоби якстій доставили 100.000 бочок німецького пива. Це пиво зараз навантажать на кораблі та відправлять через Океан.

— **Австрійські радіоаматори і політика.** 80.000 австрійських німців, членів соціялдемократичної партії, повідомили централю радія, що перестають бути абонентами наслідком останніх промов деяких християнсько-суспільних міністрів, переданих через радіо. Згадані міністри виступали у своїх промовах проти соціял-демократії. Радіо втратило через них 1.800.000 шилінґів.

— **Крадуть гроші тим, що вибирають з банків.** З Ню Йорку повідомляють: У полудневій частині Бруклина сталась голосна крадіж понад 10.000 дол. одній жінці, що ціле життя складала зарібки, але за намовою своїх приятельок витягнула гроші з щадничої каси, щоби перетримати їх дома в часі крізи. Тією жінкою була Марта Логран, котрої чоловік працює в дорабельних варстатах. Але як вона приїхала на свою вулицю, скортіло її купити кужу на вече-

рю. Коли вступала саме до крамниці, якихсь двох молодих людей прискочило до неї і вирвало торбинку з грішми. Потім всіли на автомобіль і щезли. На крик жінки зголосився якийсь чоловік, що припадково запамятав число самоходу. Поліція після цілотижневих дослідів зловила обох злочинців аж на Фльориді. П-і Логран кленеться, що вже не буде виймати з банку грошей, аби перетримувати їх дома.

— **Перших теплих промінів сонця** ждуть люди з весною з вімковою тугою. Люди тішаться, що вкінці час холодів минув і що буде можна скинути тяжку зимову одіж. Саме тоді слід бути дуже обережним. Назагал люди необгляднї та занадто скоро переодягаються в легке убрання. Організм, що звик до теплої одежі реагує найчастіше відємно на наглу зміну. Наслідки: зле почування, легкі дрїжаки, з якими звичайно получений кашель і катар, себто перші обяви простуди. Добрим засобом проти цього є тепло та горячі напитки, передовсім горяче молоко. Одначе найліпше з усього ділають таблетки Аспірини, які треба зажити заки покладемось до ліжка та попити їх горячою лімонядою. На другий день простуда звичайно минає. 1—3

Дописи.

ЛЬВІВ.

Свячене в „Лузі“. В суботу мин. тижня відбулося у львівському „Лузі“ свячене. В набитій луговиками й луговичками салі при вул. Коперника 5 заставлено столи, за які засіла велика лугова родина з провідником своїм, д-ром Дашкевичем. Серед тієї громади молодих, завзятих юнаків і дівчат були представники всіх шарів українського Львова: молоді ремісники й робітниці, урядовці, студенти й учениці, врешті найменші луговики й луговички. Д-р Дашкевич побажав їм усім витревалости в праці, що йде наставлена на велику мету, всупереч вигукам та інсинуаціям і поділився з усіми свяченим яйцем. Опісля приявні засіли за стіл до скромного свяченого, зготовленого руками луговичок та проспівали низку стрілецьких і січових пісень. Підчас свяченого промовив до лугових орлят луговик студ. Скап, що вказав на символіку Великодня й лугової ідеї та ред. А. Курдидик. За піснями й товариською гутіркою протягнулося це миле свято до пізної ночі. Тогож вечора вислано з Лугової Централі 37 інструкторів-луговиків до гнізд у львівському та суміжних повітах на підготовку вправ до Лугового Свята.

СТРІЛИСЬКА.

Організаційні Збори Католицької Акції у Стрілиськах Нових. Заходами Стрілиського Деканату відбулися дня 10. III. ц. р. організаційні Збори Католицької Акції. На Збори прибули делегати з усіх громад стрілиського деканату під проводом своїх душпастирів. Уся стрілиська інтелігенція явилася в комплеті. Підготовка й організація Зборів, що була в досвідних руках о. декана Степана Ковалева, була дуже докладно переведена, чого доказом було велике число учасників, яких ні половини не змогла помістити велика саля чит. „Просвіти“. Не вважаючи на велике число приявних — приблизно 2.000 людей — царювала урочиста тишина: настрій усіх учасників був піднеслий та поважний. Молитвою „Царю Небесний“ відкрив Збори церковний асистент Деканального Комітету Кат. Акції о. Т. Прийма. По його вступнім слові і по виборі президії директор Осип Вітошинський виголосив зразковий реферат, за який нагородили прелегента бурливими оплесками. Над рефератом розвинулася широка дискусія. На згадку заслуговує річева промова знаного із своеї красноріичивости посадника Олекси Мацькова. Глибоке враження зробила палка промова о. Петра Курчаби, пароха з Чорного Острова: „Це характеристична річ наших часів, що вміємо наслідувати Христа в приватному житті та не вміємо бути християнами в публичному. Дома, в родині, ми є великими патріотами, в церкві ми є ревними католиками, а в прилюдному житті ми є поганами. На прилюдних зборах ставляться деякі католики до християнських правд так, якби Христос, Його наука, Його приклад не були підставою громадського життя“. До Деканального Комітету „Католицької Акції“ ввійшли: п. Осип Вітошинський, емер. директор, як голова, п. Олекса Мацьків, посадник Стрілиськ, як заст. голови, п. Іван Павлів зі Стрілиськ Старих як секретар, п. Микола Коровець з Русятич як скарбник, п. Степан Липовий, начальник з Кнісела, як член. П. дир. Вітошинський поставив внесення, щоб Ексц. Митрополитові Шептицькому вислати привітну телеграму, а о. Петро Курчаба, щоби вислати привітну телеграму до Святішого Отця Папи Римського. Оба внесення принято грімкими оплесками. Відспіванням молитви „Достойно єсть“ закінчено Збори. Зразковий реферат і прегарні промови зуміли захопити численно зібрану публику, яка залишила салю з дійсним вдоволенням. М. Т.

СПОРТ.

КУРС СУДДІВ КОПАНОГО МЯЧА.

Судейська колегія при У. С. С. уладжує курс суддів коп. мяча. Курс починається в четвер 27. ц. м. в год. 19. у домівці У. С. С. (Домініканська 11, I). Зголошення в домівці.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ У СТАНИСЛАВОВІ.

В неділю 23. квітня ц. р. відбувся перший біг навпростець у Станиславові на трасі 2.800 м., у якому стартувало 17 змагунів. Перший до мети прийшов Полотнюк Е. в часі 8:23, другий Попель, третій Валько. Біг організував Український Спортовий Клюб. Це перша імпреза, уладжена УСК-ом на терені Станиславівщини. З добрим початком бажаємо УСК-ові якнайкращих успіхів.

Надвірна 23. 4. 1933. ПРОЛОМ (СТАНИСЛАВІВ) — БИСТРИЦЯ (НАДВІРНА) 4:1 (1:0).

Перші змагання за мистецтво Б-кляси вирішив Пролом у свою користь. Доброю грою, головно в другій половині, здобув собі Пролом симпатію публики, яка зготовила грачам по змаганнях сердечне приняття. Ворота для Пролому здобули: Камінський 2, Сиротюк і Демянчук. Для Бистриці Мурський з карного.

ДУЖАННЯ.

У понеділок хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській був такий: Будрос не розіграв боротьби з Кваріяніем, а Чая з Урбахом. Білевич здискваліфікував Ґромова в 24 хвилинах. Колер у 3 хвилинах поборов Венцка. Пошоф виграв у 17 хв. із Щербінським.

АРСЕНАЛЬ МИСТЦЕМ АНГЛІЇ.

В Льондоні відбулися фінальні змагання за мистецтво англ. ліги між Арсеналом і Чельсі. Переміг Арсеналь 3:1, здобуваючи таким чином мистецтво Англії на рік 1932-33.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 26. квітня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор“.

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Фройлайн Доктор“.

Театр Ріжнородностей.

Середа 26. квітня вистава не відбудеться з причини ґенеральної проби „Шукаємо здібного внамника“.

Четвер, 27. квітня год. 7.30 веч. „Шукаємо здібного вломника“ В. Будзинського. Премієра.

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства“ (Ґрета Ґарбо).
АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець“ (Власта Буріян).
АТЛЯНТИК: „Каін і Артим“ (на осн. Горкого).
КАСІНО: „Куртизана“ (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Ескадра засуджених“ і ревія „Темперамент на 100 проц.“.
КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання“.
МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання“.
МІРАЖ: „Пат і Патахон“, „Парадна компанія“.
ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект“.
ПАН: „Бічна вулиця“ та ревія.
ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король асів“.
ОАЗА: Нечинне.
СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті“ та ревія.
ХИМЕРА: „Аріяна“ (Єл. Берґнер).
УТІХА: „Чорний капітан“ (Джан Берімур) і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 26. квітня 1933.

Бреслав (325) 16.30, 20.25 Спів, 21.00 Весела програма, **Гельсінґфорс** (368,1) 19.30 Ресіталь сліпого пяніста, **Біґгород** (429,7) 15.30, 19.45 Нар. пісні, **Прага** (488,6) 20.05 Концерт, **Відень** (518,1) 11.30 Квартет, 16.55 Солісти, 19.40 Весела програма, **Мінхен** (532,9) 13.15 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Країна осміху“ оп. Легара, **Харків** (937,5) 9.00 Трубна музика, 10.30 Радіокомпозиція, 13.50 Етнограф. концерт 15.00 Літер.-муз. авдиція, 16.00 Концерт, 18.00 Солісти, 19.00 Літерат. спадщина, 20.00 Клас. музика, **Москва** (1000) 17.25 „Золотий півник“ оп. Рімського-Корсакова (Досв. 725 м.).

Четвер, 27. квітня 1933.

Братислава (279,3) 12.30 Концерт, 17.50 Фортепян, 18.30 Спів, 22.15 Циг. музика, **Бреслав** (325) 20.30 Концерт, **Міляно** (331,4) 21.00 „Льодолета“ оп. Маскіні, **Штутгарт** (360,6) 10.10 Ґріґові пісні, **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Спів, **Біґгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, **Рим** (441,2) 20.45 Концерт, **Прага** (448,6) 11.00 Саксофон, **Відень** (51)8,1 11.30 Квартет, 16.45 Капеля, **Рига** (525) 20.30 Лотиські пісні, **Мінхен** (532,9) 25.05 Опера, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 16.20, 18.30 Концерт, 15.10 Радіокомпозиція, 17.40 Авдиція, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Львівське радіо.

Середа, 26. квітня 1933.

12.10, 16.00, 17.00, 22.15 Грамофон, 15.25 Збіжева біржа, 16.20 Відчит для матуристів, 18.00 Біольоґія, 16.40 „Вільний стрілець“, 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Пластичні вістки, 19.30 Родові повісти, 20.00 Циганські романси (хор Семйонова і Ольги Камінської), 21.00 Спорт, 21.10 Камер. концерт, 22.40 „Туристика в Польщі“ (відчит у рум. мові), 23.00 Танк. музика.

Четвер, 27. квітня 1933.

12.10, 15.45, 17.00, 22.15 Грамофон, 12.35 Шк. концерт, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Любов до рідної природи, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Найважніші завдання біольоґії в XX. ст.“, 18.25 Легка музика, 18.50 Літературний фейлєтон, 19.30 „Вкрадене око Вішну“ новеля Тейльора, 20.00 Орхестра, спів, 21.30 „Помаранчовий цвіт“ Бірабо, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

На львівській неофіціяльній біржі у вівторок була дуже слаба трансакція. Банк Польський купував доляри по 8.00 зол. У приватних оборотах платили за доляра по 8.05—8.06 зол.

В полудне Банк Польський купував доляри по 7.90, а на неофіціяльній біржі можна було дістати по 7.95 за доляра. В звязку з положенням на світових біржах, стали нині витягати долярові вклади.

Англійські фунти купував Банк Польський спочатку по 31.90 зол., потім обнизив курс на 30.88. Подача фунтів у приватних оборотах мінімальна.

Золото: доляри 9.18—9.25, дукати 24.75—85.25, корони 37.80—38.20, франки 36.00 36.30, рублі 4.85—4.95.

Срібло: Корони 0.29, фльорени 0.75, рублі 1.25.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.42, 124.73, 124.11; Данціґ 174.25, 174.68, 173.82; Голяндія 358.30, 359.20, 357.40; Льондон 31.36, 31.50, 31.20; Париж 35.11, 35.20, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.30—172.26, 172.71, 171.85; Італія 46.45, 46.68, 46.22; Берлін 207.

Акції.

Банк Польський 74.50.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	34·75	35·25
Пшениця збірна	31·75	32·25
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	13·75	14·25
Ячмінь на мливо	11·75	12·—
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замокляй	10·25	10·75
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краєва (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	9·50	10·00
Вика чорна	9·00	9·50
Вика сіра	8·50	8·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·40
Висівки пшеничні	6·50	6·75
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Пшениця двірська	36·25	39·75
Пшениця збірна	33·25	33·75
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·25	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 26. IV.: масло 3.20, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Жертви зложені в нашій Адміністрації. Замісць святочних побажань з нагоди Воскресення о. Сенишин Стефан на Р. Школу 3 зол., д-р Іван Хома, Стар. Самбір 5 зол.; на доживлювання безробітних п. Ів. Декальська і п. Л. Солтикевич, Улюч по 2 зол.; на будову нагробника Ів. Франка п. Дмитро Жук, Адамівка 1 зол.

Відчити в Українськім Технічнім Товаристві. В середу дня 26. квітня 1933 виголосить інж. Юрій Крохмалюк в домівці У. Т. Т. при вул. Косцюшка 3 другий відчит з циклю „Гази в майбутній війні“. — Початок точно в год. 19. 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ШУКАЮ панни, яка підготовила би до четвертої кляси нормальної. Нагорода на підставі умови. Писемні зголошення до Адм. „Діла“ під „Нормальна“. 1—1

5 КІМНАТ з кухнею, комфорт, від 15. травня, Виспянського 12, мв. 2. Оглядати від 12—1, 17—18. 1810 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ПОДЯКА.

Високоповажаному Панові **Д-рові Ол. Мальчикові** у Львові, вул. Лоницкого, складаю найщирішу подяку за вилічення мене з астми, на яку я довгі літа недужала, а яку загально дотепер уважали за невилічну.

Зофія Грошковська у Львові.

Вже продають нове видання образу **„ЗАПОРОЖЦІ ПИШУТЬ ЛИСТ ДО СУЛТАНА“** розмір 50×100, ціна зол. 6.—, пересилка зол. 1.—, за післяплатою зол. 2.—. **Замовляти в Книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, у Львові, Ринок 10.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.